

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 162/2010-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti T., a. s., T., zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Z. Č., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26 S 1/2009 z 30. apríla 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti T., a. s., o d m i e t a pre nedostatok právomoci Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. júla 2009 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti T., a. s., T. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpenej Advokátskou kanceláriou JUDr. Z. Č., s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 26 S 1/2009 z 30. apríla 2009.

Z obsahu sťažnosti a pripojenej dokumentácie vyplynulo, že sťažovateľ sa žalobou podanou krajskému súdu 19. januára 2009 domáhal preskúmania nesprávneho úradného postupu Správy katastra v Topolčanoch (ďalej len „žalovaný“), „*nakoľko Správa katastra Topolčany odmietla vykonať záznam zániku záložného práva, ktoré bolo zriadené podľa príslušných ustanovení hospodárskeho zákonníka na pôvodnom liste vlastníctva č. 216 dňa 27. 08. 1991 - 30/91, s poukazom na jeho obligačno-právny charakter, v dôsledku prevodu nehnuteľností, ktoré mali byť predmetom tohto záložného práva, čím toto záložné právo zaniklo zo zákona, a to*

1. povolením vkladu vlastníckeho práva k založeným nehnuteľnostiam v prospech nadobúdateľa T., a. s., na základe Uznesenia č. 0150/92 zo dňa 22. 4. 1992, ktoré sa nachádza v spise vedenom Strediskom geodézie Topolčany LV č. 216, a ktoré bolo premietnuté v zápis do LV č. 216 pod 13/92 a následne

2. povolením vkladu vlastníckeho práva k založeným nehnuteľnostiam v prospech nadobúdateľa T., a. s., na základe Notárskej zápisnice N 23/97, Nz 22/97 zo dňa 11. 03. 1997 a N 211/07, Nz 201/97 zo dňa 12. 11. 1997, ktorých vklad bol premietnutý do LV č. 657 pod Z 2280/97 a V 2145/97-201/97.“.

Sťažovateľ uviedol, že „*Správa katastra v Topolčanoch na základe návrhu na vykonanie záznamu zániku záložných práv zo dňa 14. 10. 2008, listom zo dňa 27. 11. 2008, ktorý sťažovateľ obdržal dňa 05. 12. 2008, zaslala sťažovateľovi vyjadrenie k návrhu na vykonanie záznamu zániku záložného práva zn. Z 3028/08 zo dňa 27. 11. 2008, z ktorého má vyplývať, že sťažovateľ má zato, že sa nejedná o zánik záložného práva zo zákona tak, ako uvádza sťažovateľ vo svojom návrhu. Zároveň Správa katastra Topolčany doporučila sťažovateľovi obrátiť sa na záložného veriteľa, alebo na ich právneho nástupcu, prípadne obrátiť sa na súd.“.*

Ďalej sťažovateľ uviedol, že 10. decembra 2008 „zaslal Správe katastra Topolčany žiadosť o vydanie rozhodnutia k sp. zn. Z 3028/08, ktorým ju žiadal o vydanie relevantného rozhodnutia vo veci, nakoľko mal zato, že zaslanie Správy katastra Topolčany označené ako vyjadrenie, nie je možné považovať za vybavenie návrhu na vykonanie záznamu zániku záložného práva zo dňa 14. 10. 2008.

Za základe uvedenej žiadosti zaslala Správa katastra Topolčany sťažovateľovi list zo dňa 11. 12. 2008 Ev. č. 5139/2008, ktorý sťažovateľ obdržal dňa 07. 01. 2009, v ktorom sťažovateľovi oznamuje, že pri zápise záznamových listín Správa katastra plní len evidenčnú funkciu a nevydáva rozhodnutie.“.

Krajský súd uznesením sp. zn. 26 S 1/2009 z 30. apríla 2009 konanie vo veci sťažovateľa zastavil. Z poučenia predmetného uznesenia vyplýva, že „proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 250v ods. 7 OSP)“.

Sťažovateľ uviedol, že podľa právneho záveru krajského súdu „... žaloba žalobcu vyplýva z ustanovenia § 250v OSP, teda ide o konanie o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy.

... oznámenie žalovaného z 27. 11. 2008 (čl. 30) je potrebné považovať za rozhodnutie správneho orgánu. Napriek tomu, že na konanie o vykonaní záznamu sa nevzťahujú všeobecné predpisy o správnom konaní, je potrebné považovať predmetný list žalovaného za rozhodnutie. Výsledkom rozhodovacieho procesu, v zmysle teórie správneho súdnictva je totiž vždy individuálny správny akt – rozhodnutie. Rozhodnutie môže byť vydané vo formalizovanom procese, ale aj mimo takéhoto formalizovaného procesu bez uplatnenia konkrétnej procesnej úpravy, ako je to aj v prípade odmietnutia vykonania záznamu. Katastrálne konanie o zápis záznamu je správnym konaním v širšom zmysle, ktorého výsledkom je rozhodnutie nemajúce síce konštitutívny charakter, ale deklarováním zákonom predvídaných skutočností sa dotýka oprávnených záujmov žalobcu.

... ustanovenia o správnom konaní sa nevzťahujú len na vykonanie záznamu, z čoho vyplýva, že v prípade, ak žalovaný záznam nemieni vykonať, musí postupovať a rozhodnúť v zmysle všeobecných predpisov o správnom konaní.“.

Sťažovateľ tvrdí, že krajský súd v odôvodnení uznesenia síce konštatoval, že „... došlo k priamemu dotknutiu právom chránených záujmov žalobcu, a to tým, že mu bolo znemožnené zapísať po splnení zákonných predpokladov záznam týkajúci sa zániku záložného práva, napriek tomu však konanie s odôvodnením, že malo ísť o postup podľa § 250v O. s. p. a zároveň so zmätočným konštatovaním, že list správy katastra je nutné považovať za rozhodnutie, podľa § 250v O. s. p. zastavil“.

Ďalej sťažovateľ tvrdí, že „... sa žalobou domáhal preskúmania nesprávneho úradného postupu Správy katastra Topoľčany a nie zásahu, ako to pre postup podľa § 250v zákon predpokladá. To, že nemôže ísť o postup podľa § 250v, ktorý predpokladá zásah orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím vyplýva napokon aj z odôvodnenia uznesenia porušovateľa, ktorý vyslovil názor, že list zaslaný žalovaným žalobcovi dňa 05. 12. 2008 je rozhodnutím. V súvislosti s uvedeným, aj konečný návrh bol v súlade s použiteľnými komentármi urobený žalobcom vyplývajúci z § 250t a 250v, t. j. aby súd vyslovil povinnosť Správe katastra Topoľčany vykonať záznam zániku záložných práv, čo však v žiadnom prípade neznamena, že ide o konanie podľa uvedených ustanovení. Predmetom preskúmania súdom nemalo byť rozhodnutie ale postup správy katastra, preto nič nebránilo žalobcovi formulovať žalobný petit v súlade s vyššie uvedenými komentármi k § 249 ods. 2 O. s. p. a navrhovať vyslovenie povinnosti.“.

Napokon sťažovateľ tvrdí, že „Žaloba bola podaná a mala byť posudzovaná podľa § 247 a nasl. O. s. p. a teda aj k zastaveniu konania mohlo dojsť výlučne podľa § 250d ods. 3 O. s. p.“.

Pokiaľ porušovateľ mal za to, že list zaslaný Správou katastra Topoľčany je potrebné považovať za rozhodnutie, ktoré má byť výsledkom rozhodovacieho procesu, pričom aj v samotnom odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že správa katastra mala postupovať a rozhodnúť v zmysle všeobecných predpisov o správnom konaní, a teda predmetom preskúmania mal byť list zaslaný Správou katastra Topoľčany, ktorý v žiadnom prípade nespĺňa náležitosti rozhodnutia správneho orgánu – a ako také je nepreskúmateľné pre nezrozumiteľnosť (§ 250j ods. 3 O. s. p.), Krajský súd v Nitre nebol v takomto prípade

rozsahom žaloby a teda ani konečným návrhom žaloby viazaný a mal rozhodnúť v súlade so zákonom.

Okrem toho, pokiaľ by mal mať konečný návrh sťažovateľa nejaké vady (napr. vady petitu návrhu), ako vyplýva z § 250d ods. 3 O. s. p., súd mohol zastaviť konanie pre vadu konečného návrhu až potom, ako mal byť na jej odstránenie súdom sťažovateľ vyzvaný a sťažovateľ by na základe výzvy túto vadu neodstránil. V tomto konaní však sťažovateľ súdom na odstránenie väd vyzvaný nebol. S poukazom na Rozsudok Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 2 Sžo KS 131/2005, by ani v prípade úpravy petitu žaloby nemohlo dôjsť k oneskorenému podaniu žaloby, pretože list Správy katastra nielenže nemal náležitosti rozhodnutia ale neobsahoval ani povinné poučenie podľa § 47 ods. 4 zákona č. 71/1967 Zb., a preto ju možno podať kedykoľvek, bez toho aby bola prerušená lehota na jej podanie.“

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd konal v rozpore so zákonom, keď konanie zastavil z dôvodov podľa § 250v Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), „pretože v konaní nedošlo k odpadnutiu dôvodov na ďalšie konanie. Zákon nepripúšťa, aby dôvodom na zastavenie konania bolo nedodržanie lehoty.“

V tejto súvislosti sťažovateľ argumentuje tým, že „pokiaľ sa malo konanie správy katastra posudzovať ako zásah, a teda by list doručený sťažovateľovi dňa 5. 12. 2008 nemal byť rozhodnutím (čo je v rozpore s odôvodnením Krajského súdu), lehota na podanie návrhu by mohla začať plynúť najskôr až od doručenia listu Správy katastra Topoľčany č. 5139/2008 zo dňa 11. 12. 2008, ktorý bol doručený sťažovateľovi dňa 07. 01. 2009, a až z ktorého vyplýva (pokiaľ by sa malo postupovať podľa § 250v O. s. p.), že rozhodnutie v daných veciach sa nevydáva, a teda by malo ísť o zásah, ktorý nie je rozhodnutím, čo v danej veci napokon vylúčil aj porušovateľ“.

Podľa sťažovateľa krajský súd svojím konaním, ktorým neaplikoval na danú právnu vec príslušné právne normy, porušil jeho základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na základe uvedeného sťažovateľ žiada, aby ústavný súd prijal jeho sťažnosť na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil, že:

„Uznesením Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26 S/1/2009-97, 4009200052 zo dňa 30. 04. 2009 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, ako aj jeho právo na prerokovanie veci súdom zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp. zn. 26 S/1/2009-97, 4009200052 zo dňa 30. 04. 2009 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.“

II.

Ústavný súd pred predbežným prerokovaním sťažnosti požiadal predsedníčku krajského súdu o vyjadrenie k sťažnosti. Vo vyjadrení, ktoré bolo ústavnému súdu doručené 7. apríla 2010, predsedníčka krajského súdu okrem iného uviedla:

„V konaní vedenom na Krajskom súde v Nitre pod sp. zn. 26 S/1/2009 sa žalobca T., a. s., domáhal toho, aby žalovaný – Správa katastra Topoľčany – vykonal záznam zániku záložného práva v časti C LV č. 657 zapísaného v prospech S., s. r. o., Ž., k nehnuteľnostiam špecifikovaným v petite žaloby.

O predmetnej žalobe rozhodol tunajší súd uznesením č. k. 26 S/1/2009-97 zo dňa 30. 4. 2009 tak, že konanie zastavil. Na základe odvolania žalobcu zo dňa 26. 6. 2009 Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 17. 2. 2010 č. k. 1 Sžo/343/2009-116 uznesenie Krajského súdu v Nitre zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Sťažovateľ podal na Ústavnom súde Slovenskej republiky sťažnosť dňa 22. 7. 2009. V zmysle § 49 zák. č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky sťažnosť môže podať fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom sa porušili jeho základné práva alebo slobody, ak o ochrane týchto základných práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

S ohľadom na uvedené, rozhodnutie, ktorým mali byť porušené základné práva a slobody sťažovateľa, špecifikované v ústavnej sťažnosti, bolo odvolacím súdom zrušené

a právoplatnosť nenadobudlo. Podľa môjho názoru to znamená, že ústavná sťažnosť nie je prípustná (§ 53 ods. 1 cit. zákona).“

III.

V zmysle čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 26 S 1/2009 a jeho uznesením z 30. apríla 2009. Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namietá porušenie označených práv z dôvodu, že krajský súd v jeho veci napadnutým uznesením zastavil

podľa § 250d ods. 3 v spojení s § 250v ods. 8 OSP konanie o oneskorene podanej žalobe sťažovateľa, pričom proti tomuto uzneseniu nepripustil odvolanie.

Zo sťažnosti možno vyvodit', že jej podstatou je námietka sťažovateľa, podľa ktorej je napadnuté uznesenie, ako aj postup krajského súdu predchádzajúci jeho vydaniu protizákonný, pretože krajský súd ho nesprávne poučil o možnosti podať opravný prostriedok proti jeho rozhodnutiu a pretože k zastaveniu konania došlo výlučne podľa § 250d ods. 3 OSP, proti ktorému rozhodnutiu zákon odvolanie pripúšťa. Vytýkal krajskému súdu nesprávne právne posúdenie veci, keď tvrdil, že žalobu podal proti neprávnomu úradnému postupu žalovaného, t. j. podal ju ako žalobu podľa § 247 a nasl. OSP, a teda nešlo o žalobu proti nečinnosti správneho orgánu podľa § 250t a nasl. OSP a ani o žalobu podľa § 250v OSP.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri zakladaní tejto právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07).

Princíp subsidiarity právomoci predstavuje podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu ústavný príkaz pre každú osobu. Preto každý, kto namieta porušenie svojho základného práva, musí rešpektovať postupnosť tejto ochrany a predtým, ako podá sťažnosť ústavnému súdu, požiadať o ochranu ten orgán verejnej moci, ktorého kompetencia predchádza právomoci ústavného súdu (IV. ÚS 128/04).

Ústavný súd z príslušného spisu krajského súdu zistil, že sťažovateľ napriek poučeniu krajského súdu o neprípustnosti odvolania podal 26. júna 2009 (teda ešte pred podaním sťažnosti ústavnému súdu) odvolanie proti uzneseniu krajského súdu sp. zn. 26 S 1/2009 z 30. apríla 2009 obsahujúce argumentáciu zhodnú s argumentáciou uvedenou v sťažnosti podanej ústavnému súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v odvolacom konaní odvolanie sťažovateľa prerokoval, pretože podľa jeho názoru sťažovateľ bol osobou oprávnenou podať odvolanie proti namietanému uzneseniu krajského súdu o zastavení konania. Podľa jeho názoru súd prvého stupňa v poučení napadnutého uznesenia účastníkov preskúmovacieho konania neprávne právne poučil o možnosti podať opravný prostriedok.

Podľa § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti.

Podľa § 250d ods. 3 OSP súd uznesením konanie zastaví, ak sa žaloba podala oneskorene, ak ju podala neoprávnená osoba, ak smeruje proti rozhodnutiu, ktoré nemôže byť predmetom preskúmavania súdom, ak žalobca neodstránil vady žaloby, ktorých odstránenie súd nariadil a ktoré bránia vecnému vybaveniu žaloby, alebo ak žalobca nie je zastúpený podľa § 250a alebo ak žaloba bola vzatá späť (§ 250h ods. 2). Odvolanie proti uzneseniu je prípustné.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia vyplýva, že súd prvého stupňa konanie v danej veci zastavil postupom podľa § 250d ods. 3 OSP.

Najvyšší súd dospejúc k právnomu záveru, že „súd prvého stupňa nesprávne posúdil žalobu na začatie konanie podľa § 250v O. s. p. a následne posudzoval splnenie zákonných podmienok podľa § 250v ods. 3 O. s. p., teda, či žalobca podal žalobu v zákone ustanovenej 30 dňovej lehote“, uznesením sp. zn. 1 Sžo 343/2009 zo 17. februára 2010 napadnuté uznesenie krajského súdu z 30. apríla 2009 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Následne krajský súd v konaní o žalobe sťažovateľa proti postupu žalovaného uznesením z 26. marca 2010 vyzval sťažovateľa na odstránenie väd žaloby pod následkom zastavenia konania. Zo spisu vyplýva, že doručenie predmetného uznesenia sťažovateľovi ešte nie je vykázané.

Právomoc najvyššieho súdu poskytnúť sťažovateľovi ochranu pred zásahom do jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v danej veci vylučuje právomoc ústavného súdu na meritórne prerokovanie sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy.

Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol po jej predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci na jej prerokovanie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010